

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

март 2023 / број 75

3/2023

ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ

Мерите
ширину и дужину
темеља, а не
димензије крова.

Али мерите мало брже,
иначе одоше
и пореска основица
и кров!

Србија - Влагифор, водопад Гостиле

Здравствена Вода Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

 ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VII, број 75,
МАРТ 2023.**Оснивач и издавач:**

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а**За оснивача и издавача:**

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“;
мр Жељко Албанези;
мр Јован Чанак;
др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“.

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

СР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравец Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017) - . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017. (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

„Ток догађаја у животињу не зависи од нас, никако или врло мало, али начин на који ћемо догађаје поднећи зависи у доброј мери од нас самих, дакле на њо њреба њрошији снају и обраћати њажњу.“

Иво Андрић

Средина је фебруара. Марица је у бунилу више него икада, и то од телефона, који не престаје да звони, док с друге стране слушалице допиру крици и урлици избезумљених клијената коју шифру основа да унесу у електронску фактуру, шта иде у збирну евиденцију, да ли је правац документа улазни или излазни и друга слична питања и недоумице.

Пред Милутином ништа више не помиње. Кад год се нешто пожали, он јој држи лекцију како је све то нормално и иде „у радни стаж“. Након тога, само се још више нервира, а њему увек добро. Кад му иде све глатко у радионици, одврне музику до даске и пева док ради. Када не иде, он псује на моторе и машине, прети им свим овоземаљским силама и опет кад уђе у кућу, седа за сто и са осмехом чека ручак, као да има неке натприродне моћи да све проблеме остави на улазу у трпезарију. Марица не може тако, стално мота по глави да ли је све завршила и да јој се није негде нека грешка поткрала, али тако ти је то кад хлеб зарађујеш главом, а не гедором.

Међутим, Милутин види да ће Марица да изгори или да добије тумор на мозгу од зрачења из телефона који јој је залепљен на уво од јутра до мрака. И само улази једно јутро у Маричину канцеларију и обавештава је: „Марице, гаси компјутер, празник је данас!“

Марица га ни не гледа, већ покушава да одговори нешто невидљивом саговорнику који је запенио с друге стране слушалице. Милутин прилази Марици, узима јој телефон из руке и накашља се гласно у слушалицу, на шта је глас с друге стране утихнуо, па љубазно рече: „Драга госпођо, данас је празник, и сутра је, а Марица је отишла у бању на рехабилитацију ушију. Можете је позвати од средине идуће седмице, када се буде вратила. Срећан вам празник.“

Марица не може да верује шта се дешава и без текста гледа у Милутина. Он нежно скида наочаре са њеног носа и узима је за руку: „Идемо. Ауто сам истерао из гараже. Нешто од ствари сам већ спаковао, а кофер је отворен на кревету, па ти види да убациш још нешто ако сам заборавио. Крећемо за сат времена, таман да стигнемо на ручак, па онда на масажу.“

Марица као опчињена устаје са столице и одлази у спаваћу собу. Толико је уморна да није смогла снаге ни да се успротиви Милутину. А можда је ово нека халуцинација, па ће сад да се прене и настави разговор са клијентом.

Наш ум ради прековремено. Већину стреса стварамо сами дозвољавајући да верујемо како смо препуштени на милост и немилост свим факторима из окружења у ком живимо и радимо. Пуштамо да они диктирају начин реаговања на новине, а не наше сопствене мисли. Ум се због тога убрзава и претрпава, јер се брани од напада. Они који примају те наметнуте вањске утицаје сталоженије имају значајно нижи ниво стреса.

Мноштво људи сматра да мора да стигне све да обави у што краћем времену, а да након тога треба да узме годишњи одмор који је једини синоним за стање када човек „стане“. Тачно, годишњи одмор је одличан начин да се ресетујемо, али он је једном годишње и питање је да ли је довољно само тада на тај начин стати. Најчешће само од нас зависи како ћемо утрошити своје време на овом свету, како и Иво Андрић у знаменитој књизи „Знакови поред пута“ каже:

„Људи који траже и истражују често се троше и гину на том путу, без плода и видног успеха, али гину и они који век проведу у духовном немару и нераду, претурјући неколико туцета празних речи као досадне и глупе бројанице. И једино ти су прави мртваци, јер нису никад ничим и ни у чему живели. А ко год тражи нешто, па ма то изгледало и лудо и узалудно, тај се уписао у књигу живих, и нешто од његових напора и његове несуђене славе живи увек у открићима оних који су, последице њега, радили и тражили с више среће и успеха.“

Ваша Маријана

АКТУЕЛНА ТЕМА

Измене Правилника о ПДВ-у – примена од 1. фебруара 2023. године и додатна измена члана 192. Правилника са применом од 1. 3. 2023. године	6
1 Поглавље XXVI. Издавање рачуна	6
1.1 Случајеви у којима нема обавезе издавања рачуна	6
1.2 Изостављање појединих података у рачуну.....	11
1.3 Додатна поједностављења у вези са издавањем рачуна	13
2 Поглавље III. Узимање и употреба добара и други промет добара и услуга без накнаде	24
2.1 Прописана је обавеза обрачуна ПДВ-а по основу промета услуга страних лица без накнаде, независно од тога да ли је услуга пружена у (не)пословне сврхе	24
3 Поглавље XIV. Начин утврђивања пореске основице при промету који се врши уз накнаду	25
4 Поглавље XVI. Начин измене пореске основице	25
4.1 Измена (смањење) основице за ПДВ по основу накнадног испуњавања услова за пореско ослобођење ограничена је на свега неколико случајева	25
5 Поглавље XVIII. Начин и поступак остваривања пореских ослобођења код ПДВ-а са правом на одбитак претходног пореза	27
5.1 Слање или отпремање добара у иностранство.....	28
5.2 Слободне зоне	28
5.3 Промет добара која су у поступку царинског складиштења	29
5.4 Услуге оплемењивања, оправке или уградње	30
5.5 Испоруке летелица и промет добара и услуга намењених непосредним потребама летелица	30
5.6 Испоруке бродова и промет добара и услуга намењених непосредним потребама бродова	31
5.7 Уговори о кредиту, односно зајму	31
5.8 Прописани су нови обрасци СНПДВ и ЛНПДВ.....	32
6 Поглавље XIX. Добра и услуге за чији је промет прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза	32
Сага о електронском евидентирању обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у	33
1 Предмет евидентирања у Евиденцији ПДВ-а	34
2 Попуњавање форме појединачне евиденције са примерима	38
3 Збирна евиденција	42
4 Накнадно смањење основице	43
4.1 Обвезник ПДВ-а који је порески дужник за извршен промет издаје књижно одобрење купцу	43
4.2 Обвезник ПДВ-а којем је извршен промет за који је он (прималац) порески дужник прима књижно одобрење од добављача.....	45
4.3 Накнадно остваривање права на пореско ослобођење приликом извоза добара или испоруке на територију АПКИМ	45
4.4 Повраћај примљеног аванса	47
5 Сторниране електронске фактуре	47
6 Накнадно повећање основице	48
7 Евидентирање аванса, а затим и промета	50
7.1 У истом пореском периоду извршени су и авансна уплата и промет	51
7.2 Авансна уплата и промет извршени у различитим периодима	53

РАЧУНОВОДСТВО

Кратке теме из области рачуноводства кроз питања претплатника	56
Обухватање трошкова сопственог превоза у набавну вредност робе	56
Електронско фактурисање: обавеза књижења и авансних фактура и коначне фактуре	56
Евидентирање одложене пореске обавезе на 31. 12. ако је у почетном стању по истом основу било исказано одложено пореско средство	57
Пребијање одложених пореских средстава и одложених пореских обавеза	57

Промет добара из области грађевинарства без накнаде између повезаних лица.....	58
Кратке теме из области девизног пословања кроз питања претплатника	59
Немогућност да огранак нерезидентног лица у Србији прибавља гаранцију од нерезидента	59
Пренос потраживања по основу реекспортног посла	60
Пренос потраживања насталих по основу продаје удела.....	60
Извештавање НБС у случају опроста дуга	61
Давање позајмице нерезиденту.....	62
Наплата новца по основу неистините исправе (издатог рачуна за промет који није ни извршен).....	63
Гаранцијски депозит инодобављачу	64
Немогућност спровођења пребијања са нерезидентом којем је пренет дуг у складу са чланом 33. ЗДП	65
Наплата пружене услуге у готовини.....	66
Додатне уплате резидента које не повећавају капитал нерезидента	66
Претварање дате позајмице нерезиденту у његов капитал или отпис дате позајмице	67
Немогућност исплате ауторске накнаде резидентном аутору на његов рачун у иностранству.....	67

ПОРЕЗИ

Утврђивање пореза на имовину за обвезнике који воде пословне књиге за 2023. годину	70
1 Предмет опорезивања порезом на имовину	75
1.1 Право својине, односно право својине на земљишту површине преко 10 ари.....	75
1.2 Право закупа, односно коришћења стана или куће за становање, конституисано у корист физичког лица.....	78
1.3 Право коришћења непокретности у јавној својини од стране имаоца права коришћења, у складу са законом којим се уређује јавна својина	78
1.4 Коришћење непокретности у јавној својини од стране корисника непокретности, у складу са законом којим се уређује јавна својина	79
1.5 Државина непокретности као предмет опорезивања	79
2 Обвезник пореза на имовину који води пословне књиге	80
3 Разврставање непокретности у сврху утврђивања пореске основице.....	83
3.1 Објекти који се сматрају саставним делом земљишта	83
3.2 Инсталације као саставни део објекта	84
3.3 Грађевинско земљиште	84
3.4 Пољопривредно земљиште	85
3.5 Шумско земљиште	85
3.6 Друго земљиште	85
3.7 Стан и кућа за становање.....	85
3.8 Пословне зграде и други (надземни и подземни) грађевински објекти који служе за обављање делатности.....	86
3.9 Гараже и помоћни објекти.....	87
4 Стопе пореза на имовину.....	89
5 Плаћање пореза на имовину	89
Могућност плаћања пореза на имовину прекњижавањем.....	90
Основица пореза на имовину за непокретности обвезника који води пословне књиге	91
1 Фер вредност као основица пореза на имовину	91
2 Вредност непокретности утврђена према прописаним елементима као основица пореза на имовину	93
2.1 Утврђивање пореске основице применом просечне цене m^2 за најопремљенију зону	96
2.2 Начин утврђивања пореске основице ако јединица локалне самоуправе не објави акт којим утврђује просечне цене непокретности, као ни акт којим утврђује зоне и најопремљеније зоне.....	96
3 Књиговодствена вредност непокретности као основица пореза на имовину.....	97
Шта су складишни објекти?	98
Шта су објекти у којима су смештени производни погони прерађивачке индустрије?	100
Ветроелектране као објекти за производњу, пренос и дистрибуцију електричне енергије	101

САДРЖАЈ

Соларне (фотонапонске) електране као производни енергетски објекат из обновљивих извора енергије.....	102
4 Пореска основица за непокретности за које обвезнику у току године настане пореска обавеза (новоизграђене, односно прибављене непокретности у току године)	103
Настанак и престанак обавезе по основу пореза на имовину	104
1 Настанак обавезе по основу пореза на имовину	104
1.1 Настанак пореске обавезе за објекте у изградњи.....	105
1.2 Настанак обавезе по основу пореза на имовину за зграде у изградњи које се граде без грађевинске дозволе, односно за које је протекао прописани период од правоснажности грађевинске дозволе, на којима су изведени груби грађевински радови са конструктивним склопом.....	108
1.3 Настанак пореске обавезе на непокретности као будућој ствари.....	111
2 Престанак пореске обавезе.....	112
Пореска ослобођења у систему пореза на имовину	114
1 Непокретности у јавној својини за које су обвезници директни и индиректни корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и други корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора, осим јавних предузећа	114
2 Непокретности у својини традиционалних цркава и верских заједница и других цркава и верских заједница	116
3 Непокретности које су од надлежног органа проглашене споменицима културе или историјским споменицима	116
4 Пољопривредно и шумско земљиште које се поново приводи намени – пет година, рачунајући од почетка привођења намени	117
5 Пuteви у јавној својини.....	117
6 Водно земљиште и водни објекти који су уписани у регистар катастра водног добра, односно катастра водних објеката, осим објеката за узгој риба (рибњака).....	118
7 Земљиште – за површину под објектом на који се порез плаћа, осим на земљиште под складишним или стоваришним објектом.....	118
8 Објекти обвезника који води пословне књиге, а пољопривреда му је претежна регистрована делатност	119
9 Објекти, односно делови објеката који у складу са прописима непосредно служе за обављање комуналних делатности.....	120
10 Непокретности у својини приватног партнера, односно друштва за посебне намене у смислу прописа којима се уређује јавно-приватно партнерство.....	121
11 Порез на имовину на територији јединице локалне самоуправе не плаћа обвезник кад укупна основица за све његове непокретности на тој територији не прелази износ од 400.000 динара	122
12 Непокретности стечене искључиво ради даље продаје.....	122
13 Подношење пореске пријаве и за непокретности за које се остварује пореско ослобођење.....	124
Пореска пријава о утврђеном порезу на имовину	125
1 Пореска пријава за порез на имовину за 2023. годину.....	125
2 Пореска пријава којом се мења утврђени порез на имовину због настанка или престанка пореске обавезе	127
3 Измењена пореска пријава	129
4 Прилози уз пореску пријаву.....	130

ЗАРАДЕ

Давања поводом 8. марта – Дана жена и њихов порески третман.....	140
1 Исплата у готовом новцу и роби женама запосленим код послодавца	140
1.1 Обрачун вредности поклона заједно са редовном зарадом	140
1.2 Обрачун вредности поклона као аконтација зарада	141
2 Порески третман исплата женама које нису запослене код послодавца	143
3 Угоститељске услуге поводом прославе Дана жена	143

4	Поклони за Дан жена набављени из средстава синдикалне чланарине	143
	Самостално укључивање лица у обавезно пензијско-инвалидско и здравствено осигурање.....	144
1	Укључивање лица у обавезно пензијско-инвалидско осигурање.....	144
1.1	У којим случајевима лица не могу да се укључе у обавезно пензијско-инвалидско осигурање у складу са чланом 15. Закона о ПИО.....	145
1.2	Захтев за укључење у обавезно осигурање.....	146
1.3	Основице доприноса за лица укључена у обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2023. године.....	147
1.4	Шта доноси укључивање у обавезно пензијско-инвалидско осигурање.....	148
1.5	Престанак осигурања из члана 15. Закона о ПИО	149
1.6	Остале напомене.....	149
2	Добровољно укључивање лица у обавезно здравствено осигурање.....	150
2.1	Примена Правилника о укључивању у обавезно здравствено осигурање	151
2.2	Уплата доприноса за обавезно здравствено осигурање за лица укључена у обавезно здравствено осигурање.....	152
	Порески третман давања станова послодаваца на коришћење запосленима и другим лицима.....	153
1	Давање закупљених станова на коришћење запосленима код послодавца.....	153
	Обрачун примања по основу коришћења непокретности од стране запосленог	153
2	Давање станова на коришћење лицима која нису запослена код послодавца	155
3	Коришћење станова у јавној својини за службене потребе	156

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Донет је нови Правилник о начину утврђивања и евидентирања корисника јавних средстава и о условима и начину за отварање и укидање подрачуна консолидованог рачуна трезора код Управе за трезор	159
--	-----

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за март 2023. године	167
Актуелни статистички подаци на дан 24. 2. 2023. године	171
1 Просечна месечна зарада по запосленом	171
1.1 Петоструки износ просечне месечне зараде за децембар – примена за сврхе обрачуна пореске амортизације у обрасцу ОА.....	171
1.2 Троструки износ просечне годишње зараде по запосленом – годишњи порез на доходак грађана за 2022. годину	171
2 Доприноси за социјално осигурање.....	172
2.1 Стопе доприноса	172
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса.....	172
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса.....	172
3 Минимална зарада	172
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом.....	172
5 Индекс потрошачких цена.....	172
6 Законске камате	173
6.1 Годишња камата за неблагоприятно плаћене јавне приходе	173
6.2 Годишња законска затезна камата	173
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	174

Измене Правилника о ПДВ-у – примена од 1. фебруара 2023. године и додатна измена члана 192. Правилника са применом од 1. 3. 2023. године

Пред крај радног дана, у уторак 31. јануара 2023. године у „Службеном гласнику РС” бр. 7/2023 објављене су измене и допуне Правилника о порезу на додату вредност, које ступају на снагу сутрадан, односно од 1. фебруара 2023. године. Измене и допуне извршене су у тридесет осам чланова Правилника, а додата су и нова четири члана. Од тога, измене су извршене у двадесет једном члану дела XXVI. ИЗДАВАЊЕ РАЧУНА Правилника, све у циљу усаглашавања са прописима из области електронског фактурисања и фискализације. Такође, у делу који се односи на пореска ослобођења извршено је додатно усклађивање са Царинским законом („Сл. гласник РС” бр. 95/18... и 138/22) и прописима донетим на основу тог акта, а у вези са спровођењем царинских поступака.

Након мање од месец дана од тих измена и допуна Правилника о ПДВ-у, министар финансија донео је нови Правилник о измени и допуни Правилника о ПДВ-у. Овај правилник објављен је у „Службеном гласнику РС” број 15/23 од 24. фебруара, а ступа на снагу 1. марта 2023. године. Једина измена огледа се у допуни члана 192. Правилника о ПДВ-у, која се односи на издавања електронске фактуре у случају сукцесивних испорука у току месеца. Наведеном допуном отклања се пропуст доносиоца Правилника да ово уреди већ у изменама које су ступиле на снагу 1. 2. 2023. године, чиме се стварају услови за ширу примену дате одредбе у пракси.

У наставку су измене приказане из угла релевантности за шири круг обвезника, према поглављима Правилника, односно областима примене.

1 Поглавље XXVI. Издавање рачуна

У делу Правилника који се односи на правила издавања рачуна (и поједностављења) извршене су измене у члановима 164, 165, 166, 167, 169, 172, 173,

178, 180б, 181, 182, 183, 186, 188, 189, 192, 196, 198, 200, а додат је и нови члан 202а.

1.1 Случајеви у којима нема обавезе издавања рачуна

Обавеза издавања фискалног рачуна за промет из малопродаје, као и сваки промет извршен физичком лицу (осим за делатности које су од те обавезе изузете Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја), али и обавеза издавања електронске фактуре за трансакције између обвезника примене Закона о електронском фактурисању, за епilog имају измене у Правилнику о ПДВ-у тако што се одредбе истог усклађују са обавезама које налажу Закон о фискализацији и Закон о електронском фактурисању.

1.1.1 Електронска фактура издаје се и за промет који је ослобођен ПДВ-а у складу са чланом 25. Закона

У складу са чланом 164. Правилника о ПДВ-у обвезник ПДВ-а нема обавезу да изда рачун из члана 42. Закона за:

- 1) промет добара и услуга физичким лицима, са изузетком предузетника, која нису обвезници ПДВ-а, осим за промет за који се издаје фискални рачун у складу са прописима којима се уређује фискализација;
- 2) промет добара и услуга за који је у складу са чланом 25. Закона прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, осим за промет за који постоји обавеза издавања електронске фактуре у складу са законом којим се уређује електронско фактурисање (даље: електронска фактура), као и промет за који постоји обавеза издавања фискалног рачуна у складу са законом којим се уређује фискализација;
- 3) промет добара и услуга без накнаде.

Изузетно од става 1. тачка 3) наведеног члана, обвезник ПДВ-а издаје рачун за промет добара и

члана 25. став 2. тачка 11) Закона о ПДВ-у могу да остваре сви субјекти који су регистровани за обављање тих делатности и који поседују одобрење надлежног органа за пружање тих услуга у складу са прописима којима се уређују социјална заштита и социјална сигурност грађана. То значи да за услуге социјалног старања и заштите, дечје заштите и заштите младих пореско ослобођење могу да остваре и они обвезници ПДВ-а који су регистровани као

привредни субјекти (привредна друштва и предузетници), под условом:

- да су регистровани за обављање делатности социјалног старања и заштите, дечје заштите и заштите младих, и
- да поседују одобрење надлежног органа за пружање тих услуга у складу са прописима којима су уређени социјална заштита и социјална сигурност грађана.

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

Сага о електронском евидентирању обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у

Писање овог текста завршавам 20. фебруара 2023. године, када смо сведоци да, и након двадесет једног месеца од ступања на снагу Закона о електронском фактурисању (даље: Закон), у вези са применом тог закона, а нарочиту у делу обавезе вођења посебне евиденције обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у, од стране надлежног министарства као упутство за примену имамо површно Интерно техничко упутство, непотпуно и незванично појашњење објављено на страници www.efaktura.gov.rs, али и велики број погрешних одговора објављених на истој службеној страници или датих у оквиру вебинара, који су такође доступни на тој службеној страници. Осим тога, очекује се и објављивање измена подзаконских аката из области електронског фактурисања до краја фебруара (?), иако је било најављено да ће то бити учињено до краја јануара ове године, а морало је да буде и много раније. Свакако је изазов у таквим околностима написати још један текст на тему електронског евидентирања обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у (даље: Евиденција ПДВ-а) и из угла сублимирања трансакција по основу којих постоји та обавеза, али и из угла попуњавања самог обрасца евиденције (појединачне и збирне).

Уколико су обвезници Евиденције ПДВ-а за јануар сачинили на другачији начин него што је појашњено у наставку овог текста или су пропустили да изврше неке од уноса за које чланом 4. Закона није експлицитно прописано евидентирање (као што је смањење обрачуна ПДВ-а по основу сторнираних електронских фактура или издатих књижних одобрења кроз СЕФ), сматра-

мо да нису погрешили и да већ унесене Евиденције не треба да коригују све док надлежни не објаве подзаконска акта за примену Закона, којима ће прецизирати вођење Евиденције ПДВ-а. Једини који јесу и криви и грешни јесу творци Закона и апликације СЕФ-а, који су пропустили да на време донесу подзаконска акта (односно измене донесена акта која дају мало или уопште не дају смернице за поступање) како би обвезници примене Закона испунили своју обавезу на целовит и исправан начин.

У наставку текста најпре следи осврт на:

1. предмет евидентирања у Евиденцији ПДВ-а,
2. унос податка у појединачну евиденцију према тренутној форми за унос која је доступна у оквиру СЕФ-а и
3. унос података у збирну евиденцију,

Након тога, детаљније су размотрена поједина специфична питања попут:

1. накнадног смањења основице,
2. сторнирања електронске фактуре,
3. накнадног повећања основице и
4. евидентирања аванса, а затим и промета (када су авансна уплата и промет извршени у истом пореском периоду или у различитим пореским периодима).

При томе обвезници ПДВ-а морају да имају у виду да прописи о електронском фактурисању немају утицаја на прописе о ПДВ-у. Обвезник ПДВ-а води прописану евиденцију за ПДВ у складу са Законом о ПДВ-у и Правилником о

Опис промета по стопи од 20%	Аванс за грађевинске радове по предрачуну
Пореска основица по стопи од 20%	980.000
Опис промета по стопи од 10%	Не уноси се
Пореска основица по стопи од 10%	Не уноси се
Укупно обрачунати ПДВ	196.000
Укупан износ	980.000

По основу извршеног промета за порески период фебруар обвезник врши евидентирање у посебној евиденцији на следећи начин:

Број обрачуна	Нпр. 2/2023-01
Правац документа	Улазни
Временски опсег	Месец
Период	Фебруар
Идентификатор пошиљаоца / примаоца	ПИБ извођача радова
Чек-бокс за инофактуре	Не чекира
Тип документа	Други интерни обрачун

Број повезаног документа	Интерни рачун бр. ИР.3/2023 или број рачуна извођача радова
Основ одабира документа	Промет
Датум плаћања	Не уноси се
Укупан износ накнаде	1.400.000
Датум промета	14. 2. 2023.
Опис промета по стопи од 20%	Набављени грађевински радови
Пореска основица по стопи од 20%	1.400.000
Опис промета по стопи од 10%	Не уноси се
Пореска основица по стопи од 10%	Не уноси се
Укупно обрачунати ПДВ	84.000*
Укупан износ	1.400.000

*Напомена: Вредност промета извршеног у фебруару је 1.400.000 динара, при чему је ПДВ обрачунат на разлику између вредности промета (1.400.000 динара) и износа аванса плаћеног у претходном периоду – јануару (980.000), дакле $(1.400.000 - 980.000) \times 20\% = 84.000$ динара.

Кратке теме из области рачуноводства кроз питања претплатника

Обухватање трошкова сопственог превоза у набавну вредност робе

Питање: Фирма увози робу из иностранства и за потребе превоза користи своје камионе. Да ли је исправно да се трошкови превоза обухватају набавном вредношћу робе и како то књижити?

Одговор: У складу са рачуноводственим стандардима набавна вредност залиха обухвата фактурну цену, увозне царине и друге дажбине (осим оних које субјект може касније да поврати од пореских органа, као нпр. ПДВ који може да се одбије као претходни), као и трошкове превоза, манипулативне и друге трошкове који директно могу да се припишу производњи готових производа, набавци материјала и услугама. С обзиром на то да се ради о сопственом превозу, обухватање трошкова превоза набавном вредношћу робе врши се преко рачуна 621. Другим речима, за трошкове превоза задужује се рачун залиха (у оквиру набавне вредности робе), а одобрава рачун 621 у износу директно приписивих расхода.

У пракси се могу појавити тешкоће у вези са укључивањем трошкова сопственог превоза у набавну вредност робе, и то у погледу утврђивања цене коштања сопственог превоза у тренутку набавке, односно састављања калкулације цене робе. Један од начина је да привредни субјект на основу историјских података утврди цену коштања превоза по пређеном километру и да за сваки превоз поседује радни налог у ком би била исказана пређена километража. На тај начин залихе би биле евидентирани у висини набавне цене, тако да би приликом евидентирања излаза залиха, нпр. методом пондерисане просечне цене на нивоу артикла, расходи набавне вредности били исправно исказани.

Напомињемо да спровођење наведеног поступка редовно, у току године, може да буде превише захтевно, па је могуће обрачунати и спровести корективна књижења само у завршном рачуну. Другим речима, по завршетку пословне године обрачуна се, односно процени износ расхода на нивоу целе године који су директно приписиви набавној

вредности продатих/утрошених и непродатих/неутрошених залиха, па се у том износу умање дати рачуни расхода, односно евидентирају приходи на рачуну 621 у складу са Правилником о Контном оквиру. Истовремено се поменути износ расподели на део који се односи на неутрошене односно непродате залихе на стању на 31. 12, па се у том износу на нивоу рачуна главне књиге увећа вредност залиха робе, односно рачуна 13х, и на део, односно разлику између та два, који се односи на утрошене и продате залихе, па се у датом износу увећавају расходи на рачунима 501.

Електронско фактурисање: обавеза књижења и авансних фактура и коначне фактуре

Питање: Да ли морају да се књиже и авансне фактуре издате кроз СЕФ и коначна фактура ако су обе издате у истом периоду, или може да се књижи само коначна фактура?

Одговор: И пре почетка електронског фактурисања дате и примљене авансе требало је књижити на одговарајуће рачуне прописане контним оквиром по основу извода (ако није био издат авансни рачун). Наиме, сходно Правилнику о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике, у пословним књигама дати и примљени аванси треба да се књиже преко одговарајућих рачуна контног оквира за авансе (нпр. група 15 и рачун 430), а ПДВ преко одговарајућих рачуна у групама 27 и 47 за авансе, а када се изврши промет добара и услуга, поменути рачуни затварају се са рачунима потраживања и обавеза по основу продаје. С таквим начином књижења наставља се и у условима електронског фактурисања, а књижење аванса више добија на значају имајући у виду чињеницу да је, за разлику од прописа из области ПДВ-а (који дозвољавају неиздавање авансног рачуна када се промет обави у истом пореском периоду), издавање авансног рачуна преко СЕФ-а обавезно, независно од тога када ће бити извршен промет добара и услуга.

По основу извршеног посла обвезник А ће у рачуноводственим евиденцијама имати исказане трошкове материјала (столарије), трошкове зарада запослених који су били ангажовани за извршење конкретног посла и друге трошкове. С тим у вези, у складу са чланом 7а став 1. тачка 4) Закона о порезу на добит правних лица, на терет расхода не признају се поклони чији је прималац повезано лице из члана 59. поменутог закона. При томе, по нашем мишљењу, под поклоном треба третирати преносе новчаних средстава без противчинидбе другом повезаном лицу. С обзиром на то да горенаведени расходи нису порески признати, по нашем мишљењу, давалац поклона нема обавезу да утврђује вредност трансакције у складу са принципом „ван дохвата руке”, јер би у супротном утврђивање по-

реских прихода уз истовремено непризнавање пореских расхода довело до двоструког опорезивања.

Из угла лица Б, оно ће замену столарије рачуноводствено обухватити као накнадно улагање у објекат, што је детаљно појашњено у чланку под називом „Накнадни издаци за основна средства – средство или трошак периода” у броју 12/2021, на стр. 64.

С обзиром на то да по основу улагања у објекат не настаје обавеза према добављачу који је послао извршио, уместо рачуна 435, који је приказан у примерима у овом чланку, лице Б ће задужити рачун 679 – *Остали нејоменути приходи*. Лице Б по основу интерно обрачунаог ПДВ-а остварује право на одбитак претходног пореза у складу са општим условима из члана 28. Закона о ПДВ-у.

Мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник”

Кратке теме из области девизног пословања кроз питања претплатника

Немогућност да огранак нерезидентног лица у Србији прибавља гаранцију од нерезидента

Питање: Матична фирма са седиштем у Словачкој на име банкарске гаранције за грађевински посао који се обавља у Србији дала је банкарску гаранцију свом огранку у Србији на милион евра. Да ли је то у складу са девизним прописима?

Одговор: Према члану 2. став 1. тачка 1) подтачка (3) Закона о девизном пословању резидент је огранак страног правног лица уписан у регистар надлежног органа у Републици. **Законом о девизном пословању није дозвољено да огранак нерезидента у Србији прибавља гаранцију од нерезидента.** Наиме, чланом 26. Закона о девизном пословању уређени су модалитети гаранцијских послова на следећи начин:

Банка, у складу са прописима о банкама, издаје и прибавља гаранције, авале, јемства и група средстава обезбеђења.

Изузетно, банка не може прибављати гаранције и јемства од нерезидентна и иностранствених лица.

Републици, која су настала по основу иностранних кредитних за које је држава преузела обавезу отплате према иностранству.

Резидент – јавно лице, које је Република основала посебним законом ради финансирања извоза, може обављати гаранцијске послове у складу са њим посебним законом.

Резидент – јавно лице може давати јемство нерезиденту по послу увоза робе и услуге другој резиденци, као и нерезиденту који изводи инвестиционе радове у Републици.

Резидент – јавно предузеће и јавно лице са државним капиталом или јавно лице које је у процесу реструктурирања или приватизације може давати јемство нерезиденту по условима из става 4. овог члана под условима и на начин који прописује Влада.

Резидент – јавно лице може прибављати гаранцију и јемство од нерезидентна по послу извоза и увоза робе и услуга, по послу извођења инвестиционих радова у иностранству другој нерезиденту, по послу извођења инвестиционих радова нерезидентна у Републици, као и по послу између једне резиденције и другој резиденци – јавној лица у Републици.

5) лица која се исељавају из Републике Србије, уз доказ о исељењу – до износа који је пренет односно изнет из Републике Србије у смислу прописа из одредбе 4) овог става;

6) страни држављани који на основу дозволе за боравак, односно радне визе бораве у Републици Србији дуже од једне године;

7) власници непокретности у иностранству за продају те непокретности – до износа вредности непокретности наведене у уговору о купопродаји;

8) лица која имају држављанство Републике Србије и пребивалиште у Републици Србији, а имају и држављанство друге државе, затим лица с пребивалиштем у Републици Србији која имају држа-

вљанство само Републике Србије и чији боравак у иностранству није дужи од годину дана – и то на основу радне визе, посебне категорије виза, боравишне дозволе или другог документа којим се доказује, односно омогућава боравак, као и лица која су остварила страну пензију у земљама с којима није закључен међудржавни споразум – ради уплате пензија.

Такође указујемо на то да сте у обавези да исплату извршите у динарима јер се у конкретном случају не ради о изузецима прописаним чл. 34. ст. 2. Закона о девизном пословању, када је плаћање у РС могуће и у девизама.

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблагоприятно плаћене јавне приходе и за неблагоприятно плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблагоприятно плаћене јавне приходе, на неблагоприятно плаћен царински дуг и неблагоприятно плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За прешилашу и групе информације ишишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Утврђивање пореза на имовину за обвезнике који воде пословне књиге за 2023. годину

Обвезници пореза на имовину који воде пословне књиге сами утврђују порез на имовину и исказују га у пореској пријави коју подносе најкасније до 31. марта 2023. године.

Увод

Порез на имовину је изворни приход који припада јединици локалне самоуправе на чијој је територији остварен. Тај порески облик погађа имовину као манифестацију економске моћи обвезника. Утврђује се за календарску годину применом одредаба закона којим су уређени порези на имовину, као и подзаконских аката које за потребе утврђивања тог пореза доноси јединица локалне самоуправе, који су објављени у складу са законом, односно за које се сматра да су објављени у складу са законом до 30. новембра године која претходи години за коју се порез на имовину утврђује, а важе на 1. јануар пореске године.

Опорезивање имовине у Републици Србији уређено је следећим прописима:

- Законом о порезима на имовину („Сл. гласник РС” бр. 26/2001... и 118/2021 – даље: **Закон**) и
- Правилником о обрасцима пореских пријава о утврђеном, односно за утврђивање пореза на имовину („Сл. гласник РС” бр. 93/2019 и 151/2020 – даље: **Правилник**), као и
- подзаконским актима које доноси јединица локалне самоуправе, и то:
  - одлуком о стопама пореза на имовину,
  - одлуком о висини стопе амортизације,
  - одлуком о одређивању зона и најопремљеније зоне,
  - одлуком да се неизграђено грађевинско земљиште на њеној територији, које се користи искључиво за гајење биљака, односно садног материјала, односно шума, за сврху утврђивања основице пореза на имовину разврстава у пољопривредно, односно у шумско земљиште,
  - актом о утврђивању просечних цена одговарајућих непокретности по зонама,

➤ актом о коефицијентима за непокретности у зонама и

➤ актом о просечним ценама одговарајућих непокретности на основу којих је за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретности обвезника који не води пословне књиге које се налазе у најопремљенијој зони.

Утврђивање и плаћање пореза на имовину генерално се врши на исти начин као и за пореску 2022. годину, при чему треба имати у виду измене Закона о порезима на имовину (даље: Закон) од 12. 12. 2022. године („Сл. гласник РС” бр. 138/2022), којима смо посветили текст у часопису број 1/2023.

Законске измене које се односе на утврђивање и плаћање пореза за 2023. године су следеће:

1. Измењен је начин разврставања гаража у којима се (у целини или у претежном делу) обавља регистрована делатност.

У складу са чланом 6б тачка б) Закона „пословна зграда и други (надземни и подземни) грађевински објекат који служи за обављање делатности” (даље: пословни објекат) представља зграду или други (надземни и подземни) грађевински објекат, односно посебан део објекта (локал, канцеларија и сл.) који је намењен за обављање делатности, укључујући и:

- (1) стан, односно кућу за становање, који је (у целини или у претежном делу) категорисан за обављање делатности или се у њему (у целини или претежном делу) обавља регистрована делатност;
- (2) гаражу која се састоји од више гаражних места, односно гаражних боксова, са заједничким деловима који служе приступу сваком гаражном месту, односно гаражном боксу намењеном за обављање услужне делатности паркиралишта возила, односно смештаја ваздухоплова, односно пловила;
- (3) гаражу у којој се (у целини или претежном делу) обавља регистрована делатност.

Почев од пореза за 2023. годину, и гаража у којој се (у целини или претежном делу) обавља регистрована делатност (нпр. аутомеханичарска

Из Мишљења Министарства финансија бр. 413-00-00191/2014-04 од 10. децембра 2014. године:

У случају када је порески обвезник илаћно порез на имовину на рачун јавних прихода који припада јединици локалне самоуправе, при чему није реч о иројисаном рачуну на који се илаћа порез на имовину на дан илаћања, након чега поднесе захтев за илаћање пореза на имовину иућем ирекњижавања са рачуна на који је тај порез иоірешино илаћен, даном илаћања пореза смаћра се дан на који је досіео порез који се илаћа иућем ирекњижавања. Дан илаћања пореза ућврћује се на основу чињеничноі сћања на дан одлучивања ио захћеву порескоі обвезника. С ћим у вези, за иериод од дана илаћања пореза, иј. од дана досіелосћи пореза који се илаћа иућем ирекњижавања до дана када се врши ирекњижавање не обрачунава се и не илаћа камаћа.

Најомићемо да се захћев за илаћање пореза иућем ирекњижавања може иоднећи за ирекњижавање са рачуна на рачун јавних прихода пореза које најлаћује исћи ораћан.

Дакле, порески обвезник који има преплату на уплатном рачуну ПДВ-а или пореза на добит правних лица (порези које наплаћује Пореска управа) не може да плати порез на имовину (који наплаћује надлежни порески орган) путем прекњижавања са наведених уплатних рачуна на којима има преплату. То значи да обвезник плаћање пореза на имовину прекњижавањем може да оствари код пореског органа код ког плаћа порез на имовину и код ког има преплату на уплатним рачунима изворних јавних прихода јединице локалне самоуправе (нпр. локалне административне таксе, локалне комуналне таксе и др.).

ПС

Редакција

Основица пореза на имовину за непокретности обвезника који води пословне књиге

У зависности од начина исказивања вредности непокретности у пословним књигама, од врсте непокретности и од чињенице да ли је јединица локалне самоуправе објавила просечне цене квадратног метра одговарајућих непокретности у зонама, основицу пореза на имовину за непокретности обвезника који воде пословне књиге чини једна од следећих вредности:

- фер вредност непокретности у складу са МРС, МСФИ и усвојеним рачуноводственим политикама,
- производ корисне површине (даље: КП) и просечне цене квадратног метра одговарајућих непокретности у зони (даље: ПЦ 1 m² одговарајућих непокретности у зони);
- књиговодствена вредност,
- грађевинска вредност, набавна вредност.

Начин утврђивања основице пореза на имовину за непокретности обвезника који води пословне књиге не зависи од његове претежне регистроване делатности.

1 Фер вредност као основица пореза на имовину

Основица пореза на имовину за непокретности обвезника који води пословне књиге и чију вредност у пословним књигама исказује по методу фер вредности у складу са међународним рачуноводственим стандардима (МРС), односно међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) и усвојеним рачуноводственим политикама јесте фер вредност исказана на последњи дан пословне године обвезника у текућој години. Да би фер вредност непокретности исказана у пословним књигама обвезника чинила основицу пореза на имовину, неопходно је да буду испуњени сви прописани услови:

- да конкретан обвезник има статус обвезника који води пословне књиге у складу са Законом;
- да тај обвезник вредност непокретности у пословним књигама исказује по методу фер вредности у складу са међународним рачуноводственим

00589/2019-04 од 18. новембра 2019. године, у ком је наведено следеће:

За *пословни објекат* – халу телекомуникација за који је обвезнику који води *пословне књиџе*, који *вредности* *нейодређености* у *пословним књиџама* *исказује* у складу са МСФИ за МСП, *пореска обавеза* *настала* *куйовином* *тог објекта* у 2019. години, који (*објекат*) *обвезник* у току 2019. године не *користи* из разлога што врши *његову администрацију* ради *привођења намени* за *коришћење* за *социјалне потребе* (*при чему* у *саобраћајној објекта* не *постоје* *складишни* и *стоваришни* *део*), а који се налази на *територији* *јединице локалне самоуправе* која је до 30. новембра 2018. године *објавила акт* којим *ујврђује* *просечне цене* *грађевинског земљишта* и *пословних зграда* и *других (надземних и подземних) грађевинских објеката* у зони у којој се *објекат* и *припадајуће земљиште* налазе, **основица пореза на имовину за 2019. годину (није надна вредности тог објекта и вредности припадајућег земљишта).**

Вредности објекта је *једнака* *производу његове* *корисне површине* и *просечне цене* *квадратног метра* *пословних зграда* и *других (надземних и подземних)*

грађевинских објеката у зони у којој се *тај објекат* налази, *према одлуци* *јединице локалне самоуправе* која је *објављена* до 30. новембра 2018. године.

Вредности *припадајућег земљишта* *једнака* је *производу његове* *корисне (укупне) површине* и *просечне цене* *квадратног метра* *грађевинског земљишта* у зони у којој се оно налази, *према одлуци* *јединице локалне самоуправе* која је *објављена* до 30. новембра 2018. године.

Порез се *ујврђује* за *део* 2019. године *почев од* *настајанка* *пореске обавезе*.

Ако *јединица локалне самоуправе* на *чијој територији* се налази *наведени пословни објекат* са *припадајућим земљиштем* до 30. новембра 2018. године *није објавила акт* којим *ујврђује* *просечне цене* *квадратног метра* *грађевинског земљишта* и *просечне цене* *квадратног метра* *пословних зграда* и *других (надземних и подземних) грађевинских објеката* у зони у којој се *објекат* и *припадајуће земљиште* налазе, *основица пореза на имовину* за 2019. годину за *пословну зграду* са *припадајућим земљиштем* *обвезника* који *води пословне књиџе* је *надна вредности* *исказана* у *пословним књиџама* *обвезника*.

Редакција

Настанак и престанак обавезе по основу пореза на имовину

1 Настанак обавезе по основу пореза на имовину

Порез на имовину утврђује се за календарску годину. За имовину за коју пореска обавеза настане у току пореске године порез на имовину за ту годину утврђује се за период од настанка пореске обавезе до истека те године, односно до престанка пореске обавезе у тој години.

Пореска обавеза подразумева дужност обвезника пореза да плати утврђени порез, а обвезник одговара за испуњење обавезе по основу пореза од тренутка када настану чињенице за које је пореским законом прописано да стварају пореску обавезу. У складу са чланом 10. став 1. Закона обавеза

по основу пореза на имовину настаје **на најранији** од следећих дана:

- дан стицања права на које се порез на имовину плаћа;
- дан успостављања државине кад се порез плаћа на државину;
- дан почетка коришћења, дан оспособљавања;
- дан издавања употребне дозволе;
- дан омогућавања коришћења имовине на други начин.

У складу са чланом 10. став 7. Закона за сврху опорезивања порезом на имовину:

- **Кад је основ стицања правни посао, даном стицања права сматра се дан закључења правног посла.** Међутим, када се право стиче на непокрет-

пореске године, након утврђивања пореза за ту годину, утврђени порез умањује за припадајући порез за поменути имовину почев од дана престанка пореске обавезе.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 011-00-00681/2021-04 од 25. 6. 2021. године:

Пореска обавеза за објект који није пресјала из разлога што се објект не користи, односно што је оштећен дејством пожара. Међутим,

ако је дејством пожара или на други начин срушен објект или његов део, пореска обавеза за тај објект, односно његов део пресјала тим даном.

На грађевинском земљишту у јавној својини површине преко 10 ари на коме обвезник има право коришћења пореска обавеза није пресјала зато што су објект који су изграђени на том земљишту оштећени дејством пожара, па се не користе.

Редакција

Пореска ослобођења у систему пореза на имовину

Пореске олакшице у систему пореза на имовину уређене су као трајне или као привремене, при чему је већина трајног карактера (њихова примена није везана за одређени рок). Прописане су и одређене привремене пореске олакшице – олакшице чија је примена временски орочена (нпр. за пољопривредно и шумско земљиште које се поново приводи намени, за добра која су искључиво намењена даљој продаји).

Обвезници пореза на имовину који воде пословне књиге порез на имовину утврђују самоопорезивањем. То значи да у поступку утврђивања пореза, сходно Закону и конкретном чињеничном стању, сами утврђују да ли, односно за које непокретности имају право на пореско ослобођење. Поменути обвезници имају могућност да уз пореску пријаву доставе доказе о (свим или појединим) непокретностима за које имају право на пореско ослобођење. Међутим, на захтев надлежног органа јединице локалне самоуправе дужни су да у року који он одреди доставе на увид и проверу пословне књиге и евиденције, рачуноводствене исказе, пословну документацију и друге исправе и доказе, ради утврђивања чињеничног стања (у службеним просторијама тог органа, односно електронским путем, или ће се увид и провера обавити код лица које је дужно да их достави, о чему одлучује надлежни орган).

Ослобођења од плаћања пореза на имовину уређена су одредбама чл. од 12. до 12б Закона, а у наставку следи осврт на нека од њих.

1 Непокретности у јавној својини за које су обвезници директни и индиректни корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и други корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора, осим јавних предузећа

У складу са чланом 12. став 1. тачка 1) Закона порез на имовину не плаћа се на непокретности у јавној својини за које су обвезници директни и индиректни корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и други корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора према прописима којима се уређује буџетски систем, осим јавних предузећа. Јавну својину чини право својине Републике Србије – државна својина, право својине аутономне покрајине – покрајинска својина и право својине јединице локалне самоуправе – општинска односно градска својина. У јавној својини су природна богатства, добра од општег интереса и добра у општој употреби за која је законом утврђено да су у јавној својини, ствари које користе органи и организације Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, установе, јавне агенције и друге организације чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица

није имао, дужан је да поднесе измењену пореску пријаву у којој се грешка отклања. За измењену пореску пријаву прописано је ограничење – може да се поднесе највише два пута. Међутим, ако је обвезник за 2021. годину остварио право на пореско ослобођење у складу са Законом, али непокретност није успео да прода иако је била намењена даљој продаји, а спровео је прописане активности да би као таква била евидентирана у пословним књигама и продата, због чега је у 2022. години одустао од продаје, обвезник није дужан да за 2021. годину подноси измењену пореску пријаву.

13 Подношење пореске пријаве и за непокретности за које се остварује пореско ослобођење

У складу са чланом 33в став 3. Закона пореска пријава подноси се и за имовину за коју обвезник има право на пореско ослобођење.

Напомињемо да за непокретности за које има право на пореско ослобођење обвезник исказује сваку појединачну непокретност у посебном Прилогу-2 који подноси уз ППИ-1 (обвезник за те непокретности не попуњава ни Прилог-1 ни Подприлог).

Прилог 2 садржи податке о свим непокретностима обвезника на територији исте јединице локалне самоуправе за које обвезник није обрачунао порез због остваривања права на пореско ослобођење. При томе, пореска пријава подноси се сваке године, независно од чињенице да је за те непокретности претходних пореских година обвезник остваривао право на ослобођење од плаћања пореза на имовину, у вези са чим је став заузело и Министарство финансија у Мишљењу бр. 011-00-00649/2021-04 од 17. јуна 2021. године:

Сходно одредби члана 2. став 1. тачка 1) у вези са ставом 2. тачка 2) Правилника о обрасцима пореских пријава о утврђеном, односно за утврђивање пореза на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 93/2019 и 151/2020 – у даљем тексту: Правилник), пореска пријава о утврђеном порезу на имовину односи се на обрасцу Образац ППИ - 1 – Пореска пријава о утврђеном порезу на имовину за 20__ годину (у даљем тексту: Образац ППИ-1), чији је саставни део и Образац Прилој - 2 – Непокретности које су ослобођене плаћања пореза.

Према одредби члана 14. став 1. Правилника, Прилој - 2 садржи податке о свим непокретностима обвезника на територији исте јединице локалне самоуправе за које обвезник није утврдио порез због остваривања права на пореско ослобођење.

Имајући у виду наведено, обвезник пореза који води пословне књиге утврђује порез на имовину самопорезивањем и дужан је да до 31. марта (сваке) пореске године односи пореску пријаву о утврђеном порезу за ту годину, па и у случају када су све непокретности његовог обвезника ослобођене плаћања пореза по том основу – у ком случају уз пореску пријаву на Обрасцу ППИ-1 односи само Прилој - 2 са подацима о непокретностима на територији исте јединице локалне самоуправе за које није утврдио порез због остваривања права на пореско ослобођење.

Дакле, конкретна агенција је, за непокретности у својини Републике Србије које та агенција користи (по ком основу је обвезник пореза на имовину), у обавези да сваке пореске године односи пореску пријаву о утврђеном порезу на имовину, на прописаном обрасцу, независно од чињенице што је за те непокретности претходних пореских година остваривала право на ослобођење од плаћања пореза на имовину применом одредбе члана 12. став 1. тачка 1) Закона, односно што су наведене непокретности и у пореској години ослобођене плаћања пореза на имовину, применом наведене одредбе Закона.

ПС

ИНГ-ПРО

Пореска пријава о утврђеном порезу на ИМОВИНУ

Пореска пријава представља извештај пореског обвезника о имовини, а подноси се на обрасцу који прописује министар. Порески обвезник, порески пуномоћник или друго лице које је порески обвезник овластио за подношење пореске пријаве, законски заступник и заступник по службеној дужности дужни су да потпишу пореску пријаву, осим ако је друкчије уређено пореским прописом. Пореска пријава подноси се на обрасцима прописаним Правилником о обрасцима пореских пријава о утврђеном, односно за утврђивање пореза на имовину („Сл. гласник РС” бр. 93/2019 151/2020 и 143/2022 – даље: **Правилник**).

1 Пореска пријава за порез на имовину за 2023. годину

За имовину за коју је поднео пореску пријаву у складу са Законом обвезник који води пословне књиге дужан је да до 31. марта сваке следеће пореске године поднесе пореску пријаву са утврђеним порезом за ту годину. Пореска пријава о утврђеном порезу на имовину подноси се на обрасцу ППИ-1 – „Пореска пријава о утврђеном порезу на имовину за 20__ годину”, чији саставни део чине Прилог-1 са Подприлогом и Прилог-2 – „*Нейокрејиносии које су ослобођене илаћања пореза*”.

При утврђивању, наплати и контроли пореза на имовину примењује се територијални принцип, независно од врсте непокретности. Пореску пријаву на обрасцу ППИ-1 обвезник који води пословне књиге подноси јединици локалне самоуправе на чијој територији се налази непокретност за коју се утврђује порез, **тако што се једном пријавом обухвате све непокретности на територији исте јединице локалне самоуправе тог обвезника**. Изузетно, у случају када је град успоставио организационе јединице органа за утврђивање, наплату и контролу јавних прихода у општинама, пореском пријавом обухватају се све непокретности обвезника на територији исте општине. Међутим, указујемо на то да, примера ради, за мрежу одређене

врсте која се налази на територији више јединица локалне самоуправе обвезник пореза на имовину пореску пријаву подноси свакој јединици локалне самоуправе – за део мреже који се налази на њеној територији. Кад се мрежа налази на територији више јединица локалне самоуправе, вредност мреже на територији одређене јединице локалне самоуправе опредељује се сразмерно учешћу тог дела мреже у укупној вредности мреже.

Пореска пријава на обрасцу ППИ-1 подноси се у електронском облику, и то као јединствени запис исказан *XML* језиком, електронским путем, преко портала Јединственог информационог система локалних пореских администрација (даље: ЈИС ЛПА) или попуњавањем пореске пријаве у оквиру корисничке апликације на порталу ЈИС ЛПА. Пријава се сматра поднетом кад надлежни орган јединице локалне самоуправе на порталу ЈИС ЛПА потврди формалну исправност и математичку тачност исказаних података, додели број пријаве и у електронском облику о томе достави обавештење подносиоцу пријаве.

Јединица локалне самоуправе – орган надлежан за утврђивање пореза на имовину овлашћен је да у поступку контроле решењем утврди пореску обавезу обвезнику који води пословне књиге, који је пореску обавезу утврдио нетачно (на пример, на погрешну пореску основицу) или непотпуно (на пример, ако је утврдио порез само за земљиште или само за објекте, иако је требало да порез утврди и за земљиште и за објекте; ако је утврдио порез на погрешну пореску основицу и сл.).

Порез се утврђује за све календарске године за које право на утврђивање пореза није застарело. После покретања поступка пореске контроле за контролисани порески период порески обвезник не може да поднесе измењену пореску пријаву.

Да би подаци могли да се уносе у ППИ-1 (као пријаву која садржи укупни – збирни износ утврђеног пореза за непокретности на територији јединице локалне самоуправе), потребно је да обвезник

6) *Корисна површина* – уноси се, у складу са чланом 6. став 2. Закона, за непокретност, односно за део непокретности за који је настала пореска обавеза, изражен у метрима квадратним, при чему кад се пријава подноси за удео у непокретности, уноси се корисна површина припадајућег удела;

7) уносе се и други подаци, зависно од врсте непокретности: место, катастарска општина, број катастарске парцеле или парцела које чине физичку целину, назив улице, број и слово – ако постоји словна ознака уз број, спрат, број посебног дела непокретности и слово – ако постоји словна ознака уз број посебног дела и број листа непокретности, односно водова.

У део II. „Утврђивање пореза” уносе се подаци од значаја за утврђивање пореза, и то:

1) у сегмент *Дан од којег се утврђује порез за 20__ год.* – дан од ког се утврђује порез за пореску годину за непокретност за коју се уносе подаци, с тим што се у поље „Основ” уноси податак о томе да је дан од ког се утврђује порез за пореску годину један од следећих дана:

(1) 1. јануар пореске године (у случају кад је пореска обавеза настала пре 1. јануара пореске године);

(2) дан настанка пореске обавезе у току пореске године;

(3) дан евидентирања непокретности у пословним књигама обвезника – предузетника;

2) у сегмент *Дан до којег се утврђује порез за 20__ год.* – дан до ког се утврђује порез за пореску годину

за непокретност за коју се уносе подаци, при чему се у пољу „Основ” означава да је дан до ког се утврђује порез за пореску годину један од следећих дана:

(1) дан престанка пореске обавезе у току пореске године пре утврђивања пореза;

(2) дан престанка евидентирања непокретности у пословним књигама обвезника – предузетника у току пореске године (укључујући и престанак евидентирања због престанка обављања делатности предузетника) пре утврђивања пореза;

3) у сегмент *Законски основ за пореско ослобођење* – члан, став и тачка Закона која је основ за пореско ослобођење.

Имајући у виду наведено, уколико за све непокретности на територији исте јединице локалне самоуправе обвезник има право на пореско ослобођење, уз пореску пријаву коју подноси тој јединици локалне самоуправе (у обрасцу ППИ-1 у ком је утврђени износ пореза једнак нули) подноси само Прилог-2 са подацима о непокретностима на територији те јединице локалне самоуправе за које није обрачунао порез због остваривања права на пореско ослобођење. Међутим, **ако обвезник пореза на имовину који води пословне књиге за непокретност за коју нема право на пореско ослобођење уз пореску пријаву на обрасцу ППИ-1 поднесе Прилог-2, надлежни орган јединице локалне самоуправе овлашћен је да, након спроведеног поступка контроле, решењем утврди пореску обавезу за ту непокретност у складу са Законом.**

ПС

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издавајемо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене уставне, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.100 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За ирејилашу и грује информације ишишите нам на: office@ingpro.rs или нас иозовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Давања поводом 8. марта – Дана жена и њихов порески третман

Увод

Поводом Осмог марта – Дана жена привредни субјекти својим запосленим женама, као и својим пензионеркама или пословним партнеркама и сл., дају поклоне у роби (у облику поклон-честитки, ваучера за туристичко путовање, улазница за позоришне и друге представе) или у готовом новцу. Наведена давања нису предвиђена Законом о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – ауџенџично џумачење), па то право мора да буде предвиђен општим актом послодавца, односно уговором о раду. **Такође:**

■ **Према члану 17. Закона о буџету Републике Србије за 2023. годину** („Сл. гласник РС” бр. 138/2022), у буџетској 2023. години неће се вршити обрачун и исплата поклона у новцу, божићних, годишњих и других врста награда и бонуса, предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима и другим актима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава буџета Републике Србије, локалне власти и кориснике средстава организација за обавезно социјално осигурање. **То значи да директни и индиректни корисници буџетских средстава немају право на исплату поклона поводом 8. марта у буџетској 2023. години.**

■ **У јавним предузећима** исплата по датом основу у 2023. години могућа је само ако планирана маса зарада за март 2023. године у оквиру програма пословања предузећа омогућава и исплату по основу поклона за 8. март. У супротном нема основа да се таква исплата изврши.

Кад је реч о пореском третману поклона за Дан жена, треба рећи да се, према члану 105. став 3. Закона о раду, зарадом сматрају сва примања из радног односа, осим:

- 1) накнаде трошкова запосленог у вези с радом из члана 118. т. 1)–4) Закона о порезу на доходак грађама (превоз, смештај, дневнице);
- 2) других примања из члана 119. Закона о порезу на доходак грађана (отпремнина при одласку у пензију, накнада трошкова погребних услуга, накнада

штете због повреде на раду или професионалног обољења);

3) других примања из члана 120. Закона о раду (јубиларна награда, солидарна помоћ).

Према томе, **поклони који се из средстава послодавца дају запосленим женама за Осми март у било ком облику третирају се као нето зарада** коју треба превести у бруто износе ради обрачунавања пореских обавеза. Стога је у наставку истакнуто следеће:

1) **ако је реч о новчаној исплати** из средстава послодавца, исплата има карактер зараде и подлеже обавези плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање и пореза на зараде;

2) **уколико се запосленим женама поклони дају у роби**, узима се малопродајна вредност (са ПДВ-ом) која је плаћена при набавци, и која има карактер „нето” зараде;

3) **ако се запосленим женама дају поклони у облику поклон-честитки или куповине ваучера за туристичко путовање**, такви поклони сматрају се „нето” зарадом запослене у смислу прописа о радним односима, па подлежу плаћању доприноса за обавезно социјално осигурање и пореза на зараде;

4) **када се поклони дају у новчаном облику из средстава синдиката** која су прикупљена из синдикалне чланарине, издвојене из зарада чланова синдиката, не плаћају се никакве пореске обавезе.

Као што се види, сва наведена давања запосленим женама код послодавца имају карактер „нето” зараде, дакле морају да се преводе у бруто ради обрачуна припадајућих пореза и доприноса. И друго, будући да наведена давања послодавца запосленим женама имају карактер зараде, трошкови по том основу признају се као расход у пореском билансу послодавца.

1 Исплата у готовом новцу и роби женама запосленим код послодавца

1.1 Обрачун вредности поклона заједно са редовном зарадом

У члану 120. Закона о раду прописано је да послодавац својим општим актом или уговором о

су у радном односу (запослене) код даваоца поклона или нису.

Међутим, ако се поклони дају из средстава синдиката остварених мимо синдикалне чланарине (на пример, из средстава која је синдикату пренео послодавац са свог текућег рачуна као помоћ или сл.), давање таквих поклона подлеже обавези плаћања пореза и доприноса на исти начин као што је објашњено за давање поклона из средстава послодавца. Другим речима, наведени поклон има

карактер зараде иако га даје синдикат, па подлеже обавези плаћања пореза и доприноса на зараде.

Приликом давања поклона из средстава синдикалне чланарине потребно је да из документације која доказује извор тих средстава недвосмислено произлази да је реч о средствима прикупљеним од синдикалне чланарине или других извора средстава на која су претходно плаћени порез и доприноси, а не о средствима послодавца пренетим синдикалној организацији.

Мр Жељко Албанезе

Самостално укључивање лица у обавезно пензијско-инвалидско и здравствено осигурање

Увод

Реформама пензијског осигурања, које је донео Закон о пензијском и инвалидском осигурању Републике Србије, и код нас је уведен принцип пензијског система који почива на два (првом и трећем) од тзв. три стуба, какав постоји и у многим другим земљама. Наиме:

Први стуб пензијског осигурања јесте обавезно државно пензијско осигурање које се заснива на принципу текућег финансирања. Уплаћени доприноси у ПИО фонд (на терет послодавца и запослених) исплаћују се у виду пензија садашњим пензионерима.

Други стуб још увек није део званичног система у Републици Србији (нити је у најави) и односи се само на запослене – тзв. **приватне пензије**. Реч је о обавезном допунском приватном пензијском осигурању у ком се део обавезних доприноса који иду у државни пензијски фонд усмерава у приватни пензијски фонд, тако да запослени остварују право на две пензије – државну и приватну. Добровољна животна осигурања могу да се сматрају једним од облика „другог стуба” пензијског система.

Трећи стуб представља добровољно пензијско осигурање, које могу да користе сви грађани, без обзира на то да ли су запослени или не. Они издвајају додатне пензијске доприносе на личне ра-

чуне које касније користе као додатне приходе у пензији.

Међутим, осим наведених начина обезбеђивања средстава за будуће пензије, лица – појединци који нису обавезно осигурани имају могућност стицања пензијског и инвалидског осигурања и остваривања права из обавезног здравственог осигурања применом:

- 1) члана 15. Закона о пензијском и инвалидском осигурању** („Сл. гласник РС” бр. 34/2003... и 138/2022 – даље: Закон о ПИО), којим је дата могућност свим лицима која нису обухваћена обавезним пензијским и инвалидским осигурањем да се добровољно укључе, односно приступе у обавезно пензијско и инвалидско осигурање;
- 2) члана 17. Закона о здравственом осигурању** („Сл. гласник РС” бр. 25/2019), који даје могућност добровољног укључивања у обавезно здравствено осигурање.

1 Укључивање лица у обавезно пензијско-инвалидско осигурање

Сагласно члану 10. став 1. Закона о ПИО обавезно осигурана лица, у смислу тог закона, јесу запослени, лица која самостално обављају делатност и пољопривредници. Они су по поменутом закону укључени у обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

ма члану 50. Закона, за остваривање права из обавезног здравственог осигурања осигураник мора да има стаж осигурања у обавезном здравственом осигурању у својству осигураника, у складу са Законом, у трајању од:

- најмање три месеца непрекидно или
- шест месеци са прекидима у последњих осамнаест месеци,

пре почетка коришћења права из обавезног здравственог осигурања (претходно осигурање). У претходно осигурање рачуна се време од дана када је осигураник стекао својство осигураника у складу са Законом, за које је уплаћен допринос. Тај претходни стаж у обавезном здравственом осигурању, за који је уплаћен допринос, матична филијала утврђује увидом у Централни регистар. До испуњења услова у вези са претходним стажом здравственог осигурања, односно до уручења картице здравственог осигурања поменутиим лицима матична филијала издаје потврду за коришћење здравствене заштите на обрасцу ПЗК (даље: образац ПЗК).

в) Картица здравственог осигурања као доказ стајуса осигураника

Лицу које је укључено у обавезно здравствено осигурање и члановима његове уже породице картицу здравственог осигурања, односно образац ПЗК оверава матична филијала уз доказ да је доспели допринос плаћен – на рок прописан општим актом Републичког фонда којим је уређена исправа о здравственом осигурању и посебна исправа за коришћење здравствене заштите. Матична филијала утврђује да је плаћен доспели допринос увидом у податке о уплатама извршеним у складу са законом којим су уређене платне услуге и законом којим је уређен електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења у електронском пословању, или на основу уплатнице са потврдом носиоца платног промета о извршеној уплати. Изузетно, за чланове уже породице лица које је укључено у обавезно здравствено осигурање, старости од 18 до 26 година живота, која се налазе на школовању, картицу здравственог осигурања, односно образац ПЗК оверава матична филијала уз потврду да је осигурано лице на школовању.

Лице које је укључено у обавезно здравствено осигурање дужно је да обавести матичну филијалу о променама насталим за време здравственог осигурања у року прописаном законом којим се уређује Централни регистар обавезног социјалног осигурања.

2.2 Уплата доприноса за обавезно здравствено осигурање за лица укључена у обавезно здравствено осигурање

Сагласно Правилнику о утврђивању основице на коју се обрачунава и плаћа допринос за обавезно здравствено осигурање за лица укључена у обавезно здравствено осигурање („Сл. гласник РС” бр. 24/2006 и 33/2007), месечна основица доприноса на коју се обрачунава и плаћа допринос за обавезно здравствено осигурање за лица укључена у обавезно здравствено осигурање – чини најнижа месечна основица доприноса утврђена законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање. На ту основицу доприноса лица укључена у обавезно здравствено осигурање плаћају допринос до 15. у месецу за претходни месец на прописани уплатни рачун за обавезно здравствено осигурање.

На основу наведених одредби може да се прецизира следеће:

1) За 2023. годину основица доприноса за лица укључена у обавезно здравствено осигурање износи 35.025 динара, колико за ову годину износи најнижа месечна основица доприноса („Сл. гласник РС” бр. 143/2022).

2) Допринос за обавезно здравствено осигурање плаћа се по стопи од 10,3%, што значи да за 2023. годину месечни износ доприноса за укључивање у обавезно здравствено осигурање износи (35.025 x 10,3%) 3.607,57 динара.

3) Допринос се обрачунава и уплаћује до 15. у месецу за претходни месец, с тим што је уплатни рачун 840-72143843-34 – Допринос за здравствено осигурање лица која се укључују у обавезно здравствено осигурање. У позив на број одобрења уписују се контролни број, шифра општине, шифра града и обележје за идентификацију обвезника (ЈМБГ).

Мр Жељко Албанезе

Порески третман давања станова послодаваца на коришћење запосленима и другим лицима

Станове или сличне просторе којима располажу послодавци могу да дају на коришћење својим запосленима или другим лицима са којима пословно сарађују, тако да су порески аспекти таквих аранжмана представљени у наставку.

1 Давање закупљених станова на коришћење запосленима код послодавца

У пракси су чести случајеви да послодавци – правна лица – закупци закупљену непокретност користе за решавање стамбених потреба својих запослених. Условне и начин додељивања закупљене непокретности на коришћење својим запосленима послодавци регулишу својим општим актом, у ком посебно уређују да ли запосленима додељују непокретности на коришћење са или без обавезе плаћања закупнине. При томе:

1) ако се запосленом додели стан на коришћење са обавезом плаћања закупнине, општим актом уређују се начин утврђивања и висина закупнине коју запослени плаћа послодавцу, као и начин плаћања те закупнине;

2) ако се запосленом додели стан на коришћење без обавезе плаћања закупнине или уз обавезу плаћања закупнине која је нижа од тржишно утврђене закупнине, запослени по том основу остварује примања по основу чињења или пружања погодности које се, у смислу члана 14. Закона о порезу на доходак грађана, сматра зарадом, а како наведено примање има карактер зараде, на њега се плаћају порез и доприноси на зараде и оно улази у пензијски основ.

Подсећамо на то да се приходом од непокретности сматра закупнина коју физичко лице – закуподавац оствари по основу издавања непокретности у закуп или подзакуп на период дужи од тридесет дана.

Обрачун примања по основу коришћења непокретности од стране запосленог

Према члану 14а став 1. тачка 2) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001...

и 138/2022 – даље: Закон о порезу) **примање по основу чињења или пружања погодности које се сматра зарадом јесте и коришћење стамбених зграда и станова који су у власништву послодавца или на располагању послодавцу по основу закупа или по другом основу, уз плаћање или без плаћања закупнине**. Према ставу 3. истог члана вредност наведеног примања чини:

- ако послодавац плаћа закупнину – износ закупнине коју послодавац плати за запосленог;
- ако послодавац не плаћа закупнину – износ закупнине према тржишним ценама у месту у ком се стамбена зграда или стан налазе, умањена за износ који је запослени платио као закупнину.

Приликом утврђивања основице пореза на зараде, примања из наведеног члана увећавају се за припадајуће обавезе из зараде. Према томе, ако се запосленом додели непокретност на коришћење без обавезе или уз обавезу плаћања закупнине која је нижа од износа закупнине која би се постигла на тржишту, запослени по том основу остварује примање по основу чињења или пружања погодности које се, у смислу члана 14. Закона о порезу, сматра зарадом, на које се плаћају порез и доприноси на зараде и оно улази у пензијски основ.

Наиме, када запослени користи стамбену зграду или стан у власништву послодавца или на располагању послодавцу по основу закупа или по другом основу, вредност примања за тог запосленог чини износ закупнине тог стамбеног простора коју послодавац плати за запосленог, односно у случају када послодавац не плаћа закупнину, износ закупнине према тржишним ценама у месту у ком се стамбена зграда или стан налази, умањен за износ који је запослени платио као закупнину. Висину закупнине, па тиме и вредност примања запосленог по основу закупнине, утврђује послодавац – исплатилац зараде у тренутку када се наведено примање остварује. То треба имати у виду јер ако надлежни порески орган оцени да је утврђена вредност закупнине нижа од износа закупнине према тржишним вредностима, утврдиће примања у висини тржишне закупнине.

ЗАРАДЕ

47. став 1. Закона о јавној својини). **На пример**, сагласно члану 3. став 3. Закона о министарствима („Сл. гласник РС” бр. 128/2020 и 116/2022), Управа царина је орган управе у саставу Министарства финансија.

Као што је раније изнето, према одредби члана 71. став 1. Закона, стан у јавној својини Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, чије је коришћење везано за вршење одређене службене дужности или функције, тако да га је за те намене одредио извршни, односно управни орган власника, односно корисника непокретности у јавној својини, користи се на основу одлуке о додели стана за службене потребе на привремено коришћење лицу које врши службену дужност или функцију изван места свог пребивалишта. Према томе, имајући у виду да физичка лица нису корисници ствари у јавној својини у складу са Законом о јавној својини, за стан у јавној својини Републике Србије чији је корисник држав-

ни орган или организација (у складу са Законом о јавној својини), који је физичком лицу од стране тог органа или организације додељен на привремено коришћење везано за вршење одређене службене дужности или функције (тј. као службени стан), о чему је закључен уговор, обвезник пореза на имовину је корисник стана у складу са законом којим се уређује јавна својина.

Дакле, за стан у јавној својини Републике Србије чији је корисник Управа царина, који је физичком лицу додељен као службени стан – на привремено коришћење везано за вршење одређене службене дужности или функције, обвезник пореза на имовину је Управа царина. Притом напомињемо да се за непокретности у јавној својини за које је обвезник Управа царина, као корисник буџетских средстава који је укључен у систем консолидованог рачуна трезора, порез на имовину не плаћа у складу са чланом 12. став 1. тачка 1) ЗПИ.

ПС

ИНГ-ПРО

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК” представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.400 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Мр Јован Чанак

Донет је нови Правилник о начину утврђивања и евидентирања корисника јавних средстава и о условима и начину за отварање и укидање подрачуна консолидованог рачуна трезора код Управе за трезор

Увод

Министар финансија у оквиру својих надлежности, а на основу члана 96. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС” бр. 54/2009... и 138/2022 – даље: Закон), донео је нови Правилник о начину утврђивања и евидентирања корисника јавних средстава и о условима и начину за отварање и укидање подрачуна консолидованог рачуна трезора код Управе за трезор (даље: **Нови правилник**), који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 11/2023 од 10. 2. 2023. године, ступивши на снагу **11. 2. 2023. године**. Наиме, досадашњи правилник о наведеној материји престао је да важи зато што је такоређи извршена потпуна рекласификација његових одредби. То подразумева да је било сасвим логично и рационално да се донесе нови правилник, него правилник са бројним изменама и допунама скоро сваког члана.

У наставку ће бити прокоментарисане одредбе Новог правилника по поглављима и члановима које садржи. Заправо, свако од поглавља 1–18 (изузев поглавља „Корисници јавних средстава”, које обухвата 2. и 3. члан, као и поглавља „Завршне одредбе”, које обухвата 19. и 20. члан), представља по једну одредбу у Новом правилнику. Напомињемо да неће бити осврта на одредбе досадашњег правилника нити поређења са одредбама Новог правилника јер сматрамо да је битно фокусирати се на примену одредби Новог правилника почев од 11. 2. 2023. године.

Основне одредбе

Чланом 1. Новог правилника дефинисане су основне одредбе на основу којих је прописан начин утврђивања (упис, промена података и дрисање) корисника јавних средстава и других субјеката

у Евиденцији корисника јавних средстава (даље: Евиденција КЈС) Министарства финансија – Управе за трезор (даље: Управа).

Другим ставом датог члана прописани су услови и начин за отварање и укидање динарских и девизних подрачуна консолидованог рачуна трезора који се воде у Евиденцији подрачуна корисника јавних средстава (даље: Евиденција подрачуна КЈС) Управе.

Корисници јавних средстава

Наведено поглавље обухвата 2. и 3. члан Новог правилника.

У првом ставу **члана 2.** дефинисани су корисници јавних средстава у складу са чланом 2. тачка 5) Закона, а не у складу са чланом 8. став 1. Закона, на који се позивао досадашњи правилник. Дакле, корисници јавних средстава су:

- 1)** директни корисници буџетских средстава Републике Србије, односно локалне власти;
- 2)** индиректни корисници буџетских средстава у надлежности директних корисника буџетских средстава Републике Србије, односно локалне власти;
- 3)** корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање, у које се сврставају организације за обавезно социјално осигурање и корисници средстава Републичког фонда за здравствено осигурање;
- 4)** други КЈС чији је оснивач Република Србија и у надлежности су директних корисника буџетских средстава Републике Србије;
- 5)** остали КЈС у надлежности директних корисника буџетских средстава Републике Србије, односно локалне власти.

На основу **члана 3.** корисници јавних средстава (даље: КЈС) из члана 2. евидентирају се у списку

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

за отварање, промену података и укидање подрачуна у Евиденцији подрачуна КЈС.

Завршне одредбе

У члану 19. Новог правилника прописано је да на дан ступања на снагу Новог правилника престаје да важи Правилник о начину утврђивања и евидентирања корисника јавних средстава и о условима и начину за отварање и укидање подрачуна консолидованог рачуна трезора код Управе за трезор („Сл. гласник РС” бр. 99/2018 и 40/2019).

Закључак

Да би се на правилан начин утврђивали и евидентирали корисници јавних средстава, као и услови и начин за отварање и укидање консолидованог рачуна трезора у Управи за трезор, неопходно је да се сва евидентирања (упис, промена података и брисање) спроводе путем образаца који су раније коментарисани, а саставни су део Новог правилника. То су:

- **образац ЗУ 1/ЗБ – 1** – *Захтев за упис/брисање корисника јавних средстава и другој субјекта код Управе за трезор,*
- **образац ЗУ 2/ЗБ – 2** – *Захтев за упис/брисање њравној лица и другој субјекта који не љријага јавном сектору код Управе за трезор,*

- **образац ЗПП** – *Захтев за љромену љодајтака корисника јавних средстава и другој субјекта код Управе за трезор,*
- **образац НО** – *Налој за љтварање љодрачуна код Управе за трезор,*
- **изјава о укидању подрачуна и**
- **картон депонованих потписа.**

Важно је такође да напоменемо да у наведеним обрасцима све рубрике морају да буду попуњене, а затим стављен печат и потпис овлашћеног лица.

Нови правилник и други подзаконски акти Закона о буџетском систему међусобно су усклађени и координирани у одредбама које регулишу дату област. На пример одредбе Правилника о Плану подрачуна консолидованог рачуна трезора и то што је у члану 13. Новог правилника прописано да се класе и групе подрачуна отварају и воде према одредбама тог правилника. То се такође односи и на повезаност одредби из члана 18. Новог правилника и Правилника о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распореду средстава са тих рачуна. Када је реч о типу КЈС који је брисан код надлежног органа за регистрацију, а има средстава на подрачуну, Управа преноси средства на одговарајући рачун сагласно Правилнику о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распореду средстава са тих рачуна.

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронској издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблагоприятно плаћене јавне приходе и за неблагоприятно плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблагоприятно плаћене јавне приходе, на неблагоприятно плаћен царински дуг и неблагоприятно плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За љрећљлашу и друје информације љишише нам на: office@ingpro.rs или нас љозовише на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Календар пореских и других обавеза за март 2023. године

Закон о накнадама за коришћење јавних добара			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата накнаде за коришћење шумског земљишта у нешумске намене	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	Накнаду за коришћење шумског земљишта у нешумске намене плаћа лице којем је корисник шума и шумског земљишта шумско земљиште дао на коришћење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за коришћење дрвета	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	Корисник, односно сопственик шума плаћа накнаду за коришћење дрвета. Основица за обрачун накнаде је вредност дрвних сортимената
Уплата накнаде за коришћење вода	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	Обвезник накнаде за коришћење вода је лице које воду захваћену из површинских и подземних вода користи за пиће, наводњавање, погонске, технолошке и друге намене, врши снабдевање водом за пиће системом јавног водовода, захвата воду ради флаширања, користи воду за производњу електричне енергије итд. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Накнада за извађени речни нанос	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	Правно лице, односно предузетник који врши вађење речног наноса из лежишта на водном земљишту и на подручју угроженом ерозијом обвезник је накнаде за извађени речни нанос. Обвезник је дужан да доставља податке о локацији, врсти и количини извађеног речног наноса
Уплата накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	Власник, односно корисник пољопривредног и шумског земљишта, индустријских и других објеката, који водне објекте и системе у јавној својини користи за наводњавање, снабдевање водом индустрије, рибњака и других корисника, као лице које водне објекте и системе користи за одвођење отпадних вода из индустријских и других објеката, као и за друге намене, обвезник је накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за испуштenu воду	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	Обвезник накнаде за испуштenu воду је лице које непосредно или посредно испушта отпадне воде у сопствену канализацију, водоток, канал, језеро и слично, лице које врши скупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода системом јавне канализације, као и лице које производи електричну енергију у термоелектранама са отвореним проточним системом за хлађење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за постављање рекламних табли	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	Обвезник накнаде за постављање рекламних табли је правно или физичко лице које поставља рекламне табле, рекламне панове, уређаје за сликовно обавештавање или оглашавање на објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина простора изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	Обвезник накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби јесте правно или физичко лице које привремено користи делове земљишта железничког подручја, поред железничких пруга и другог земљишта које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног дела земљишта железничког подручја, изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	Обвезник плаћања накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре јесте правно лице које је власник телекомуникационе опреме. Основица за обрачун накнаде је појединачни уређај, односно за контејнеру површина земљишта изражена у метрима квадратним, односно за стуб висина изражена у метрима
Уплата накнаде за коришћење јавне површине	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	Обвезник накнаде за коришћење јавне површине је корисник јавне површине (лице које врши заузеће јавне површине (пут, улица, трг, парк, сквер и сл.) објектом привременог коришћења: киоск, тезга, башта угоститељског објекта, апарат за сладолед, циркус, спортски терени, телефонска говорница и друго). Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног простора, изражена у метрима квадратним

СТАТИСТИКА

Закон о рачуноводству			
Ојис	Период	Рок	Основ
Достављање редовних годишњих финансијских извештаја	2022. година	31. 3. 2023.	У складу са чланом 44. Закона, правна лица, односно предузетници дужни су да за статистичке потребе и ради јавног објављивања доставе Агенцији, редовне годишње финансијске извештаје за извештајну годину

Закон о порезу на премије неживотних осигурања Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања				
Ојис	Период	Рок	Основ	Ојис
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 2 – 28. 2. 2023.	10. 3. 2023.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању

Закон о порезу на добит правних лица			
Ојис	Период	Рок	Основ
Месечна аконтација пореза на добит правних лица	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	На основу пореске пријаве за претходну годину, односно претходни порески период, или на основу месечне аконтације из последњег месеца претходног пореског периода
Подношење пријаве на обрасцу ПДПО/С	у року од 3 дана од исплате		Резидентни обвезник који откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужан је да приликом исплате накнаде тим лицима најкасније у року од три дана од дана исплате обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу. Пријава се подноси на обрасцу ПДПО/С

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање			
Ојис	Период	Рок	Основ
Уплата обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу података о осигураницима по том основу, које јој доставља надлежна организација за обавезно социјално осигурање
Крајњи рок за исплату зарада за претходни месец, односно обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу основицу ако послодавац нема средства за исплату зарада	1. 2 – 28. 2. 2023.	31. 3. 2023.	Исплаћена зарада или обрачунати доприноси за обавезно социјално осигурање
Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец	1. 2 – 28. 2. 2023.	15. 3. 2023.	Члан 22. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Ојис	Период	Рок	Основ
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 2 – 28. 2. 2023.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем ујравном јосћуйку („Сл. јласник РС“ бр. 18/2016; аушћенћично јшумачење – 95/2018) јројисано је да, ако јоследњи дан рока јдага на дан када орјан не ради, рок исћиче када јројћекне јрви наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 24. 2. 2023. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2022. године	25. 3. 2022.	97.877,00	70.920,00
Фебруар 2022. године	26. 4. 2022.	97.392,00	70.605,00
Март 2022. године	25. 5. 2022.	102.781,00	74.664,00
Април 2022. године	24. 6. 2022.	100.727,00	73.012,00
Мај 2022. године	25. 7. 2022.	102.432,00	74.168,00
Јун 2022. године	25. 8. 2022.	102.523,00	74.302,00
Јул 2022. године	26. 9. 2022.	100.937,00	73.114,00
Август 2022. године	25. 10. 2022.	103.963,00	75.282,00
Септембар 2022. године	25. 11. 2022.	103.476,00	74.981,00
Октобар 2022. године	26. 12. 2022.	104.039,00	75.353,00
Новембар 2022. године	25. 1. 2023.	108.001,00	78.326,00
Децембар 2022. године	24. 2. 2023.	115.315,00	84.227,00

1.1 Петоструки износ просечне месечне зараде за децембар – примена за сврхе обрачуна пореске амортизације у обрасцу ОА

Петоструки износ просечне месечне зараде за децембар 2022. године износи 576.575 динара.

Уколико је податак о неотписаној вредности затечених средстава на крају 2022. године, утврђен у колони 8 обрасца ОА, **нижи од петоструког износа просечне месечне зараде за децембар 2022. године** према објављеном податку Завода за статистику, тај податак своди се на нулу тако што се обрачуната амортизација из колоне 7 увећа за износ неотписане вредности из колоне 8 (цео износ неотписане вредности признаје се као расход периода).

Приликом попуњавања обрасца ОА у електронској форми ово се постиже тако што се у колону 6 уписује стопа 100% (у том случају укупан салдо групе са колоне 5 уједно је признат као износ амортизације у колони 7, чиме се податак у колони 8 своди на нулу).

Дакле, са петоструким износом просечне месечне зараде за децембар 2022. године упоређује се

неотписана вредност из колоне 8, па ако је износ из колоне 8 мањи, у колону 6 уписује се стопа 100%.

1.2 Троструки износ просечне годишње зараде по запосленом – годишњи порез на доходак грађана за 2022. годину

У „Службеном гласнику РС” бр. 15/2023 објављен је податак неопходан за примену прописа о годишњем опорезивању грађана.

Неопорезиви износ дохотка за 2022. годину износи **3.719.376** динара и одговара висини троструког износа просечне годишње зараде по запосленом исплаћене у Републици Србији у 2022. години **1.239.792 x 3**).

За обвезнике који имају мање од навршених 40 година живота износ додатног умањења дохотка за опорезивање годишњим порезом на доходак грађана, у складу са чланом 87. став 4. ЗПДГ, једнак је неопорезивом износу годишњег пореза на доходак грађана. Дакле, додатно умањење, такође, износи **3.719.376** динара.

Обвезник годишњег пореза на доходак грађана, сагласно члану 88. ЗПДГ, има право на личне одбитке, који износе:

- за пореског обвезника – 40% од просечне годишње зараде по запосленом, што износи **495.916,80** динара (1.239.792 x 40%);
- за издржаваног члана породице – 15% од просечне годишње зараде по запосленом, по члану, што износи **185.968,80** динара (1.239.792 x 15%).

С обзиром на то да је пореска стопа прогресивна, за примену конкретне пореске стопе битан елемент је износ опорезивог дохотка. Према томе, пошто **шестострука просечна годишња зарада у Републици за 2022. годину износи (6 x 1.239.792 дин.) 7.438.752 динара**, ако је порески обвезник у 2022. години остварио опорезиви доходак у износу:

- **до 7.438.752 динара** – на опорезиви доходак примењује се пореска стопа од 10%;
- **преко 7.438.752 динара** – на опорезиви доходак примењује се пореска стопа од 10% на износ до 7.438.752 динара, а пореска стопа од 15% на износ преко 7.438.752 динара.

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2023. године до 31. јануара 2024. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ деци запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 12.544 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 16.666 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец децембар 2022. године објављена је 24. 2. 2023. и износи 115.315 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 12.544 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 16.666 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 128.198 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 7.529 динара нето. На износ до 7.529 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси:
НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА